

Ankara, 2020

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI • ????

TOPAÇ

“Dinleme Okuma Konuşma ve Yazma” Etkinlikleri
3. - 4. Sınıf Alternatif Modül

Editörler

Prof. Dr. Serkan Çelik

Hacettepe Üniversitesi

Doç. Dr. Özlem Baş

Hacettepe Üniversitesi

Doç. Dr. Yasemin Kuşdemir

Kırıkkale Üniversitesi

Yazarlar

Komisyon

Baskı TDV Yayın Matbaacılık

Ostim Mah. Alinteri Bulv. 1256. Sk. No.:11 Ostim OSB Yenimahalle/Ankara

Sertifika No 48058

Türkçe yayın hakları MEB, 2020

Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında,
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

1. Baskı 2020 (100 Adet)

ISBN 978-975-11-5489-7

İdare Yeri MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

Millî Müdafâ Caddesi No: 6/3 Ek Bina Kızılay/ANKARA

Tel. 0312 413 41 58-59 • Belgegeçer 0312 425 30 94

Mustafa Kemal Atatürk

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Mehmet Âkif Ersoy

DİL BECERİLERİMİ GELİŞTİRİYORUM

TOPAÇ

“Dinleme Okuma Konuşma ve
Yazma” Etkinlikleri

3. - 4. Sınıf

AÇIKLAMALAR

Bu çalışmanın amacı Türkçe öğretiminde öğrencilerimizin dört temel dil becerisinde daha başarılı olmasını sağlayacak yeni fikirler ortaya koymaktır. Bu genel amaç doğrultusunda çalışma grubu bir dizi toplantılar yürüterek "Türkçe öğretiminde" nasıl bir işlemlerle mevcut Türkçe Öğretim Programı zenginleştirilebilir sorusuna cevap aramıştır. Bu doğrultuda amaç tamamen yeni bir öğretim tasarımı ortaya koymaktan ziyade mevcut programın zenginleştirilmesi yolunda öneriler sunmaktır.

Çalışmanın birinci turunda hazırlanan metinler çeşitli üniversitelerdeki akademisyenler tarafından incelenmiştir. Böylece ekip üyeleri tarafından anlama becerisinin geliştirilmesine yönelik olarak "Barrett Taksonomisi"nin temel alınması kararına varılmıştır. Barrett Taksonomisi çocuğu metnin alışımlı olay sırasına göre sorulan sorulardan farklı olarak beş basamaklı bir sistemde düşünmeye teşvik etmektedir. Alan yazında yapılan çalışmalar bu taksonominin öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri açısından metni anlamada daha üst düzey düşünmeyi sağladığını göstermektedir. Taksonomi beş basamaktan oluşur:

- 1- Basit Anlama
- 2- Yeniden Organize Etme
- 3- Çıkarımsal Anlama
- 4- Değerlendirme
- 5- Memnuniyet

Hazırlanan modüldeki tüm sorular bu taksonomiye göre yazılmış ve öğrencinin sıkılmadan cevaplayacağı nitelikte, ölçücü ve sarmal olarak sunulmuştur.

Dil becerilerinin geliştirilmesi yönünde programa getirilmesi önerilen diğer yöntem ise "Görev Temelli Yaklaşım"dır. Yabancı dil öğretiminde sıklıkla kullanılan görev temelli yaklaşım ana dil öğretimine transfer edilip çeşitli dil görevleriyle öğrenciyi meşgul etmeyi amaçlamıştır. Etkinliklerde bu bölüm "Görev Başında" başlığı altında yer almaktadır.

Uygulamaya aktif olarak geçirilmesi gereken diğer yöntem ise "Süreç Temelli Yazma" modelidir. Bu modelle ilgili çalışmalar, kitapta/modülde "Yazarlığa Giriş"

başlığı altında yer almakla beraber öğrencilerin biçim ve içerik açısından yazma becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Çalışmada metin işlenişi dünyada genel kabul gören üç aşamada hazırlanmıştır. Okuma öncesi, okuma esnası ve okuma sonrası etkinliklerden oluşan çalışmanın özellikle ölkemizde "Yapılandırıcı Yaklaşım"la başlayan okuma öncesi çalışmalara ve okuma sonrası çalışmalara ek olarak okuma esnasında da öğrenciyi aktif kılması tavsiye edilmiştir.

Saygılarımızla örnekleri sunarız.
Çalışma Ekibi

İşLENEN METİNLER

1. Bavulumdaki Kırk Fincan (Hikâye Edici Metin)
2. Çok Yaramaz Kedi (Hikâye Edici Metin)
3. Bende Astım Var (Hikâye Edici Metin)
4. Marmara Türküsü (şiir)
5. Atatürk ve Nine Hikâyesi (Hikâye Edici Metin)
6. Mercimek Çorbası (Bilgilendirici Metin)
7. Kuşların Göçü (Bilgilendirici Metin)
8. İşin Püf Noktası (Hikâye Edici Metin)
9. Neşet Ertaş (Bilgilendirici Metin)
10. Elleri Kınalı Çocuk (Bilgilendirici Metin)

BAVULUMDAKİ KIRIK FİNCAN

Misafirimiz Var

OKUMADAN ÖNCE

Ülkesinden ayrılmak zorunda kalan biri bavuluna neden bir fincan koymuş olabilir, metnin başlığından yola çıkarak beyin fırtınası yapınız.

Kelimelerin Anlamları Hakkında Konuşalım

Aşağıda verilen kelimelerin anlamları hakkında ikili gruplar hâlinde konuşunuz. Daha sonra defterinize sözlük anlamlarına bakarak seçtiğiniz iki kelimeyle ilgili birer cümle yazınız.

Metin içinde geçen kelimeler

☐ kasaba

☐ misafir

☐ yamaç

Metinle bağlantılı kelimeler

☐ göçmen

☐ kabullenmek

OKUMA SIRASINDA

1. Metni sesli okuyunuz.

2. Metni okurken tilki, kuş, tavşan ve farklı birinin bakış açısıyla olayların gidişatını tartışınız. Tartışma yerindeki cümleler kırmızı renkle yazılmıştır. Buraya geldiğinizde okumaya ara veriniz. Şu sorularla tartışmayı başlatınız: Kasabaya yeni gelenin nereden geldiğini, neden bu kadar yorgun olduğunu ve bavuluna bu kadar eşyayı nasıl sığdırdığını içeren bir tartışma ortamı oluşturunuz. Daha sonra kaldığınız yerden okumaya devam ediniz.

BAVULUMDAKİ KIRIK FİNCAN

Günlerden bir gün, yamacın dibindeki küçük kasabaya, kasaba sakinlerinin şimdiye dek hiç görmedikleri, farklı biri çıkageldi. Kasabanın bu yeni konuğu oldukça yorgun, üzgün ve hatta biraz da korkmuş görünüyordu.

Kalan son gücüyle de peşinde kocaman bir bavulu sürüklüyordu.

Minik kuş:

-Merhaba!

Tavşan:

-Çok yorgun görünüyorsun.

Tilki:

-Bavulunda ne var?

Kasabanın yeni misafiri:

-Bavulumda mı?

-Hımmm...

-Bavulumda güzel bir fincan var.

Tavşan:

-Fincan mı?

Tilki:

-Ama bu bavul bir fincan için çok büyük!

Minik kuş:

-Evet, bence de öyle.

Misafir:

-Ama neyse ki bavulumda sadece fincan yok.

Fincanı koyabileceğim ahşap bir masa ve oturup çayımı içebileceğim bir sandalye de var.

Tilki:

-Ne yani? Şimdi bu bavulda bir masa ve sandalye mi var? İmkânsız!

Tavşan:

-Sonuçta bu, onun bavulu. İçinde ne olduğu bizi ilgilendirmez.

Minik kuş:

-Gerçekten mi? Bir masa ve sandalye... Bu küçücük bavulun içinde...

Misafir:

-Üstelik çayımı demlediğim mutfakım ve küçük ahşap kulübem de bavulunda. Anlayacağınız, tüm evim bu bavulda. Sadece bu kadar da değil. Evimin bulunduğu, ağaçlarla çevrili rüzgârlı tepe, bulutsuz günlerde görünen deniz... **Hepsi bu bavulun içinde. Ama şimdi biraz dinlenmem gerekiyor. Çok ama çok uzun zamandır yollardayım. Öyle uykusuzum ki birazcık olsun uyumam lazım.**

Minik kuş:

-Ne kadar değişik biri! Daha önce onun gibi birini hiç görmedim.

Tavşan:

-Bence de öyle. Ama şimdi bırakalım da biraz dinlensin.

Tilki:

-Bence ona hemen güvenmemeliyiz. Bavuluyla ilgili doğruyu söylediğini nereden bileceğiz?

Minik kuş:

-Hımm... Bunu anlamanın bir yolu var aslında bavulunu kırıp içine bakmalıyız.

Acaba bütün saydığı şeyler bavulunda mı? Belki de tilki haklıdır. Doğruyu söyleyip söylemediğini bilmemiz gerekiyor.

Tavşan:

-Arkadaşlar, böyle bir şeyi yapamazsınız! Bu, onun bavulu, bizim değil!

Ama tilki ve minik kuş, tavşanı dinlemediler ve bir kaya parçasıyla bavulu kırıp açtılar.

Tilki:

-İşte gördünüz mü? Kırık bir fincan ve eski bir fotoğraf. Bize yalan söylemiş!

Minik kuş:

-Hımm... Aslında yalan söylemiş sayılmaz. Bavulunda bir fincan olduğunu söylemişti.

Tavşan:

-Evet. Siz ona inanmayıp bavulunu kırdınız! Uyanınca bizim hakkımızda kim bilir ne düşünecek?

Bu sırada, kasabanın yeni misafiri uykusunda saykılıyor, huzursuzca kıpırdanıyordu. Çünkü rüyasında sürekli koşuyor, birilerinden kaçıyor, saklanıyor, dağları aşıyordu...

Derin, uçsuz bucaksız sulara sürükleniyordu. Rüyasında bile bavuluna sımsıkı sarılıyor, asla bavulunu elinden bırakmıyordu. Sahip olduğu tek şey bu bavuldu. Ama uyandığında bavulu yanında yoktu. Peki ama neredeydi? Telaşla etrafına bakınırken birden... Kasaba sakinlerinin yaptığı şeyi gördü.

Masası...

fincanı

ve evi karşısında duruyordu!

Tilki:

-Bavulunu kırdığımız için senden özür dileriz.

Elimizden geldiğince tamir etmeye çalıştık.

Minik kuş:

-Bavulundaki fotoğrafı gördük. Rüzgârlı tepedeki evini sana getiremeyiz belki ama...

Tavşan:

-Senin için yeni bir ev yapabiliriz diye, düşündük. Umarız beğenirsin.

Misafir:

-Çok ama çok teşekkür ederim. Bu ev... Çok... Güzel... Harika! Ama... Bir şey eksik...

Üç fincana daha ihtiyacımız var!

Bir gün, yamacın dibindeki küçük kasabaya, elinde bavuluyla bir yabancı çıkageldi. Kasaba sakinleri, daha önce hiç görmedikleri bu kişiyi merakla izlerken akıllardan pek çok soru geçiyordu:

-Buraya neden geldi?

-Nereden geldi?

-Peki, bavulunda ne var?

Sevgi, umut ve iyilik üzerine, kalbinizi ısıtacak bir hikâye...

Chris NYLOR-BALLESTEROS / Çev. Melike HENEK

OKUDUKTAN SONRA

Okuduğunu Anlama Soruları

Aşağıdaki soruların cevaplarını boşluklara yazınız.

1- Okuduğunuz metinden yola çıkarak farklı biri olan karakterin kendi yurdundan neden ayrıldığını düşünüyorsunuz?

2- Okuduğunuz metni üç ana bölüme ayırmış olsaydınız (lütfen kalemle çizerek metin üzerinde çalışınız) metin başlıklarınız neler olurdu?

3- Farklı biri uyanana kadar metinde neler oldu? Özetleyiniz.

4- Bu metnin aslında neler anlatmak istediğiyle ilgili neler söyleyebilirsiniz?

5- Okuduğunuz metinde gerçek olmadığına inandığınız şeyler nelerdir? Neden?

Aşağıdaki görevi yerine getiriniz.

Görev Öncesi
Bu görev çalışmasında metni dramatize etmek için 10 dakikalık çalışma yapacaksınız.
Görev Esnası
Rol paylaşımı yapınız ve grupça görev akışınızı gözden geçiriniz.
Görev Sonrası
Çember şeklinde sıraya geçip yere oturunuz. Drama çalışmanızı değerlendiriniz. Rol oynarken neler hissettiniz? Bu hikâye hayatınıza neler kattı?

YAZARLIĞA GİRİŞ

Gazete Haberi Çalışması

Metindeki karakterler bavulu kırmak yerine farklı birinin hikâyesini gazeteden öğrenmiş olsalardı sizce olaylar nasıl değişirdi?

Aşamalar	Neler Yapılır ?
HAZIRLIK AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazma malzemelerini hazırladınız mı? • Yazacaklarınızla ilgili neler düşündüğünüzü kafanızda tasarladınız mı? • Taslak oluşturmaya hazır mısınız?
TASLAK OLUŞTURMA AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Tıpkı metni okurken not alma stratejisini kullandığınız gibi şimdi de kafanızda tasarladıklarınızı tek tek not almalısınız. • Kafanızdaki fikirleri sıraladınız mı? • Bir taslak metin yazmaya başlayabilirsiniz.
GÖZDEN GEÇİRME AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Metnin giriş- gelişme ve sonuç bölümleri ayrı paragraflar olarak ele alınmış mı? • Metni baştan sona okudun mu? • Yazdıklarını gözden geçirdin mi?
DÜZELTME	<ul style="list-style-type: none"> • Yazdığın metni yazım ve noktalama açısından gözden geçirdin mi? • Yazım hatalarını düzelttin mi? • Sayfa düzeniyle ilgili düzeltmen gereken bir şey var mı?
SUNUM YAYIMLAMA PAYLAŞIM AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazını sınıf arkadaşlarıyla paylaşmaya hazır mısın?

GAZETE

Gazete haberinizi bu
alana yazınız.

ÇOK YARAMAZ KEDİ

Vefalı Olmak Üzerine

OKUMADAN ÖNCE

Siz hayvan besliyor musunuz? Bazı insanların evlerinde besledikleri hayvanları sokağa bırakmaları konusunda ne düşünüyorsunuz?

Kelimelerin Anlamları Hakkında Konuşalım

Metin içinde geçen kelimeler

- ☐ Dost
- ☐ Darmadağınık
- ☐ Okyanus

Metinle bağlantılı kelimeler

- ☐ Sadakat
- ☐ Vefa

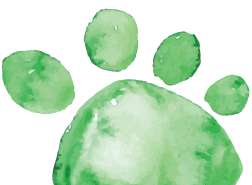
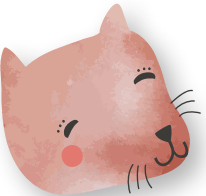

OKUMA SIRASINDA

1. Metni sessiz okuyunuz.

2. Metni okurken not alma stratejisini kullanınız. Metnin nerede geçtiğini, problemin ne olduğunu ve sonuçta ne olduğunu kısa notlar alarak yazınız.

ÇOK YARAMAZ KEDİ

Yaşlı adam kediyi evine aldı. Böylece bu iyi kalpli ihtiyarla kedi, ayrılmaz iki dost oldular.

Artık birlikte televizyon izliyor birlikte yemek yiyor,
aynı yatakta birlikte uyuyorlardı.

Fakat... Ortada bir sorun vardı.

Doğrusu kedi çok yaramazdı.

Öyle ki, günlerden bir gün yaşlı adam
evine döndüğünde, evini darmadağınık
buldu.

Bir başka gün ev, sanki depremde
çıkışmış gibiydi.

Bir defasında da ne görse beğenirsiniz?

Kedi, evin altını üstüne getirmişti.

Artık sabrı tükenen yaşlı adam şöyle bağırdı:

YETEEER!

Yaşlı adam kediyi tuttuğu gibi götürüp komşusunun evinin önüne bıraktı.

Fakat...

Birazdan döneceğim.

Miyaaaav!

Yaşlı adam, kediyi hemen kasap dükkânına götürdü ve orada bıraktı. Fakat...

Sürpriiz! Yaşlı adam, evinin camından kedinin kendisine baktığını görmesin mi?

Bu sefer adam kediyi çok uzaklara götürüp orada bırakmaya karar verdi. Bu yaramaz hayvanı tuttuğu
gibi taa uzaklara götürüp orada bıraktı.

Bu kadar da olmaz yani!

Kedi yaşlı adamın kapısının önünde durmuş ona bakmıyor mu!

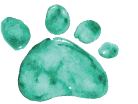
Yaşlı adam çok sinirlendi ve şöyle dedi:

-Seni dünyanın en uzak noktasına götürüp bırakacağım.

Yaşlı adam yaramaz kediyi tuttuğu gibi bir taksiye bindi. Taksi yola çıktı.

Ovalar geçti. Dağlar aştı.

Sonra birlikte bir trene bindiler. Tren yola çıktı.

Gece gitti. Gündüz gitti.

Derken her ikisi bu kez bir kayığa bindiler. Yaşlı adam ile yaramaz kedi, denizleri ve okyanusları yara yara ilerlediler.

Sonunda yaşlı adam ve yaramaz kedi, yeryüzünün en uzak noktasına ulaştılar.

Kuzey Kutbu'na...

Yaşlı adam kediye orada bıraktı. Biraz yürüyen yaşlı adam duraksadı... Arkasına baktı.

Sonra kediye doğru döndü.

Koştı.

Arkadaşı kediye kucakladı, can dostuna sarıldı ve şöyle dedi:

-Haydi, evimize dönelim.

Fakat ortada bir sorun vardı. Yaşlı adam eve döneceği yolu unutmuştu!

Bu sırada kedi seslendi:

"Miyav...Miyav..."

Sonra öne geçerek yürümeye başladı ve yaşlı adam da onu takip etti...

İki arkadaş kayığa bindiler. Denizleri ve okyanusları yararak yol aldılar.

Sonra trene bindiler ve uzun bir tren yolculuğu yaptılar. Gittiler, gittiler, gittiler.

Trenden sonra taksiye bindiler ve biraz da öyle yolculuk ettiler.

Sonunda evlerine ulaştılar.

O günden beri yaşlı adam ve kedi, ayrılmaz iki dost oldular.

Abeer AL-TAHER

Çev. Abdulkerim LALE

OKUDUKTAN SONRA

Okuduğunu Anlama Soruları

Aşağıdaki soruların cevaplarını boşluklara cevaplarını yazınız.

1- Okuduğunuz metinde yaşlı adam neden kediyi başka bir yere bırakmak istedi?

2- Yaşlı adam yaptığından pişman olana kadar metinde neler oldu?

3- Bu metinde anlatılmak istenenle ilgili ne söyleyebilirsiniz?

4- Hayvanlardaki vefa duygusunun insan hayatına nasıl yansıdığı hakkında neler düşünüyorsunuz?

5- Metnin en çok hangi bölümü sizi heyecanlandırdı? Neden?

Aşağıdaki görevi yerine getiriniz.

Görev Öncesi

Bu görev çalışmasında hayvanların korunmasıyla ilgili düşüncelerinizi anlattığınız aile bireylerinden de destek alarak hazırlayacağınız 5 dakikalık bir video çekiniz veya pankart hazırlayınız ya da bir şiir yazınız.

Görev Esnası

Küçük grup çalışması içinde dörder kişilik gruplar oluşturunuz. Hazırladığınız videonuzu, pankartınızı, şiirinizi grubunuza sununuz.

Görev Sonrası

Sunumlar hakkında kısa bir grup tartışması yapınız. Kim hangi mesajları verdi, anladıklarınızı özetleyiniz. Arkadaşlarınıza hazırlıklar sırasında ne hissettiklerini sorunuz.

YAZARLIĞA GİRİŞ

Yaratıcı Yazma Çalışması

Okuduğumuz metni kedinin gözünden yeniden yazalım. Yazma çalışması için aşağıdaki adımları takip ediniz.

Aşamalar	Neler Yapılır ?
HAZIRLIK AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazma malzemelerini hazırladınız mı? • Kedinin neler düşündüğünü kafanızda tasarladınız mı? • Taslak oluşturmaya hazır mısınız?
TASLAK OLUŞTURMA AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Tıpkı metni okurken not alma stratejisini kullandığınız gibi şimdi de kafanızda tasarladıklarınızla tek tek not almalısınız. • Kafanızdaki fikirleri sıraladınız mı? • Bir taslak metin yazmaya başlayabilirsiniz.
GÖZDEN GEÇİRME AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Metnin giriş- gelişme ve sonuç bölümleri ayrı paragraflar olarak ele alınmış mı? • Metni baştan sona okudunuz mu? • Yazdıklarını gözden geçirdiniz mi?
DÜZELTME	<ul style="list-style-type: none"> • Yazdığınız metni yazım ve noktalama açısından gözden geçirmelisiniz. • Yazım hatalarını düzelttiniz mi? • Sayfa düzeniyle ilgili düzeltmeniz gereken bir şey var mı?
SUNUM YAYIMLAMA PAYLAŞIM AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazınızı sınıf arkadaşlarınızla paylaşmaya hazır mısınız?

**Yaratıcı yazı çalışmanızı
bu alana yazınız.**

**BENDE
ASTIM
VAR**

Sağlığımız

OKUMADAN ÖNCE

Astım hastalığı hakkında bilginiz var mı? Dersten önce internette bir araştırma yapınız. Edindiğiniz bilgiler hakkında arkadaşlarınızla konuşunuz.

Kelimelerin Anlamları Hakkında Konuşalım

Aşağıda verilen kelimelerin anlamları hakkında ikili gruplar hâlinde konuşunuz. Daha sonra defterinize sözlük anlamlarını yazarak seçtiğiniz iki kelimeyle ilgili birer cümle yazınız.

Metin içinde geçen kelimeler

☐ Antrenman

☐ Atak

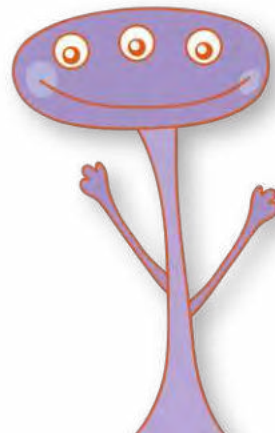
Metinle bağlantılı kelimeler

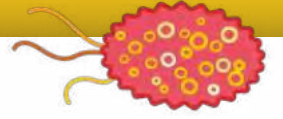
☐ Tedavi

OKUMA SIRASINDA

1. Metni sesli okuyunuz.

2. Metni okurken “10 Önemli Kelime”yi işaretleyiniz. Kelimelerinizi iki kişilik gruplar hâlinde tartışınız ve neden bu kelimeleri işaretlediğinizi grup arkadaşınıza açıklayınız.

BENDE ASTIM VAR

Dünyada yaklaşık 250 milyon astım hastası var ve ben de onlardan biriyim.

Astım olduğum ilk kez bir futbol antrenmanı sırasında ortaya çıktı.

Sıcak bir gündü ve çok koşmuştuk. Önce sadece yorgun olduğumu düşündüm. Ama sonra nefes almakta zorlanmaya başladım ve öksürüğümü durduramadım. Yeterince hava alamadığımı hissediyordum.

Paniğe kapıldım!

Annem ve babam sahanın kenarındaydı. Nefes almak için çabaladığımı görmüş olmalılar ki bir anda yanımda bitiverdiler. Onların bu kadar hızlı koşabileceklerini

bilmezdim. Bana hemen hastaneye gitmemiz gerektiğini söylediler.

Babam otomobili kullanırken annem arka

koltuğa, yanıma oturdu ve beni sakinleştirmeye

çalıştı. Gözlerimi kapatmamı, yavaş yavaş derin nefesler almamı söyledi. Söylediğini yapmak ilk başta zor geldi ve bir yararı olacağını düşünmedim. Ama işe yaradı ve bir süre sonra daha rahat nefes almaya başladım.

Hastane futbol sahasından çok uzakta olmadığı hâlde bana oraya gitmemiz çok ama çok uzun sürmüş gibi geldi. Doktor bana bir astım atağı geçirdiğimi ve rahat nefes alabilmem için özel bir ilaca ihtiyacım olduğunu söyledi.

Doktorun verdiği ilaç daha önce gördüklerimden farklıydı. Haplara ya da kaşıkla içilen

tatlı şuruplara benzemiyordu. Fısfıs adı verilen bir alet vardı ve ona takılı ilacı ağzıma püskürterek nefes alıyordum. İlacın tadı yoktu. Böylesi hap yutmaktan

daha kolaydı. Hastaneden ayrılmadan önce doktor bana neler olduğunu

açıkladı. Öyle şiddetli öksürmemin ve zor nefes almamın nedeni içine çektiğim havanın akciğerlerime gitmekte zorlanmasıymış. Havayı akciğerlerime taşıyan

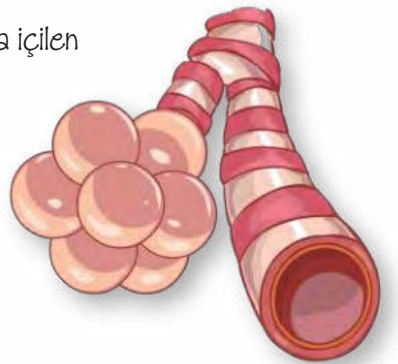
borucukların içi şişmiş. Aldığım ilaç borucuklardaki bu şişliğin birazını indirerek bana yardım ediyormuş.

Hastaneden eve dönerken babam bana futbol sahasında durup takımımın hâlâ çalışıp çalışmadığına

bakmak ister misin, diye sordu. Takım arkadaşlarımı görmek istediğimden çok emin değildim. Astım

olduğumu öğrenirlerse bir daha benimle arkadaşlık etmeyeceklerinden korkuyordum. Fakat ben daha

"Hayır!" diyemeden babam park yerine girdi ve korna çalmaya başladı. Arkadaşlarım bizim geldiğimizi

fark edince çalışmayı bıraktılar. Herkes park yerine doğru koştu. Annemle babam otomobilden çıktı. Ben içeride kaldım ve pencereler kapalı bir şekilde bekledim. Bir süre beklersem beni rahat bırakıp sahaya geri dönerler diye düşündüm. Ama gitmediler!

Onun yerine adımı söylemeye ve bana tezahürat yapmaya başladılar. Otomobilden çıkmak dışında bir seçeneğim kalmadı.

Herkes beni gördüğüne seviniyordu! Bütün takım arkadaşlarım hatta antrenörümüz bile bana sarıldı. O heyecanla tüm olanları neredeyse unutuyordum. Yine tıpkı diğer çocuklar gibiydim. Antrenörümüz bana o günkü antrenmana devam edip etmeyeceğimi sordu. Artık futbol oynayamacağımı onlara ben söylemek istemiyordum. Durumu anlatmama yardımcı olmaları için annemle babama baktım.

Annem ve babam doktorun futbol oynamaya devam edebileceğimi düşündüğünü söylediler. Yalnız futbol oynamadan önce ve öksürmeye ya da nefes almakta zorlanmaya başlarsam ilacımı almam gerekiyordu. Futbol oynamaya devam edebileceğime sevinmiştim. Ama bir yandan da korkuyordum. Astım olduğumu kimsenin öğrenmesini istemiyordum. Ne yapacağımı bilmiyordum.

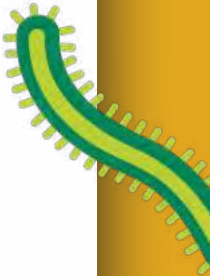
Antrenmana devam edip etmemeye karar vermeye çalışırken takım arkadaşlarımdan biri yanıma geldi ve astım mısın, diye sordu. Evet dediğimde kendisinde astım olduğunu söyledi. Takımımızın en hızlı koşucusunda nasıl astım olabilirdi? Takım arkadaşım küçüklüğünden beri astım olduğunu söyledi. Fıfısını maçlardan ve antrenmanlardan önce kullanıp astım atağını baştan önlediği sürece futbol oynayabiliyormuş. Öksürmeye ya da zor nefes almaya başlaması ihtimaline karşı fıfısını nereye giderse gitsin yanında taşıyormuş.

O günden sonra tıpkı benim gibi astım hastası pek çok çocukla tanıştım. Hatta bazılarında doğuştan astım vardı. Toz ve hava kirliliğinin bazı çocuklarda astıma yol açabileceğini biliyor muydunuz? Diğerleri içinse neden, soğuk hava ya da fiziksel egzersiz olabilir.

Şimdi astım hakkında çok şey biliyorum ve daha öğreneceğim bir sürü şey var; ama bu durum bana korkutucu gelmiyor. Hâlâ takımımla futbol oynuyorum ve bunun için çok mutluyum! Nereye gidersem gideyim fıfısını yanıma alıyorum. Pek çok çocukta astım var ama bu durum diğer çocuklar gibi olmayı da engellenmeyi de engellemez!

Jennifer MOORE - MALLINOS

Çev. Özden HANOĞLU / TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları

OKUDUKTAN SONRA

Okuduğunu Anlama Soruları

Aşağıdaki soruların cevaplarını boşluklara yazınız.

1- Metne göre ana karakter hastaneye gittikten sonra ne oldu?

2- Okuduğunuz metne göre futbol takımındaki çocuklar astım hastası olan arkadaşlarına nasıl bir yaklaşım gösterdiler?

3- Sizce takım arkadaşlarınızın metnin ana karakterine destek vermeleri nasıl bir sonuç doğurdu?

4- Çevrenizdeki insanların yaşadıkları güçlükler, engeller, hastalıklar ve sahip oldukları farklılıklarla kabul etmek bize ne kazandırır?

5- Okuduğunuz metnin hangi kısmının heyecanlı olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?

Aşağıdaki görevi yerine getiriniz.

Görev Öncesi

2020 yılının en önemli olayı aslında Korona virüs salgınıyla mücadele idi. Astım hastası insanlar ve diğer kişiler için büyük risk teşkil eden salgın ve salgından korunma yolları hakkında bir afiş, kamu spotu veya okulda sunabileceğiniz bir konuşma tasarlayınız. Dörder kişilik gruplar oluşturunuz.

Görev Esnası

Afiş, kamu spotu veya konuşma çalışması sırasında büyük kâğıtlar, kalemler, boyalar ve somut materyaller (maske, mendil gibi) kullanabilirsiniz.

Görev Sonrası

Grupça ürününüzü ve ne anlatmak istediğinizi bir kez de sınıfa sununuz.

YAZARLIĞA GİRİŞ

Dijital kitap özeti hazırlama:

1- Aşağıdaki bağlantıdan “Elma ile Gelen Arkadaşlık” kitabını inceleyiniz.

http://www.egitimdebirlikteyiz.org/Materyaller/Cocuk_Oykuleri/Elma_ile_Gelen_Arkadaslik

2- İlgili bağlantıdan incelediğiniz görselleri PDF olarak indirip kitabı okuyunuz. Dinlediğiniz/okuduğunuz kitabı özetleyiniz.

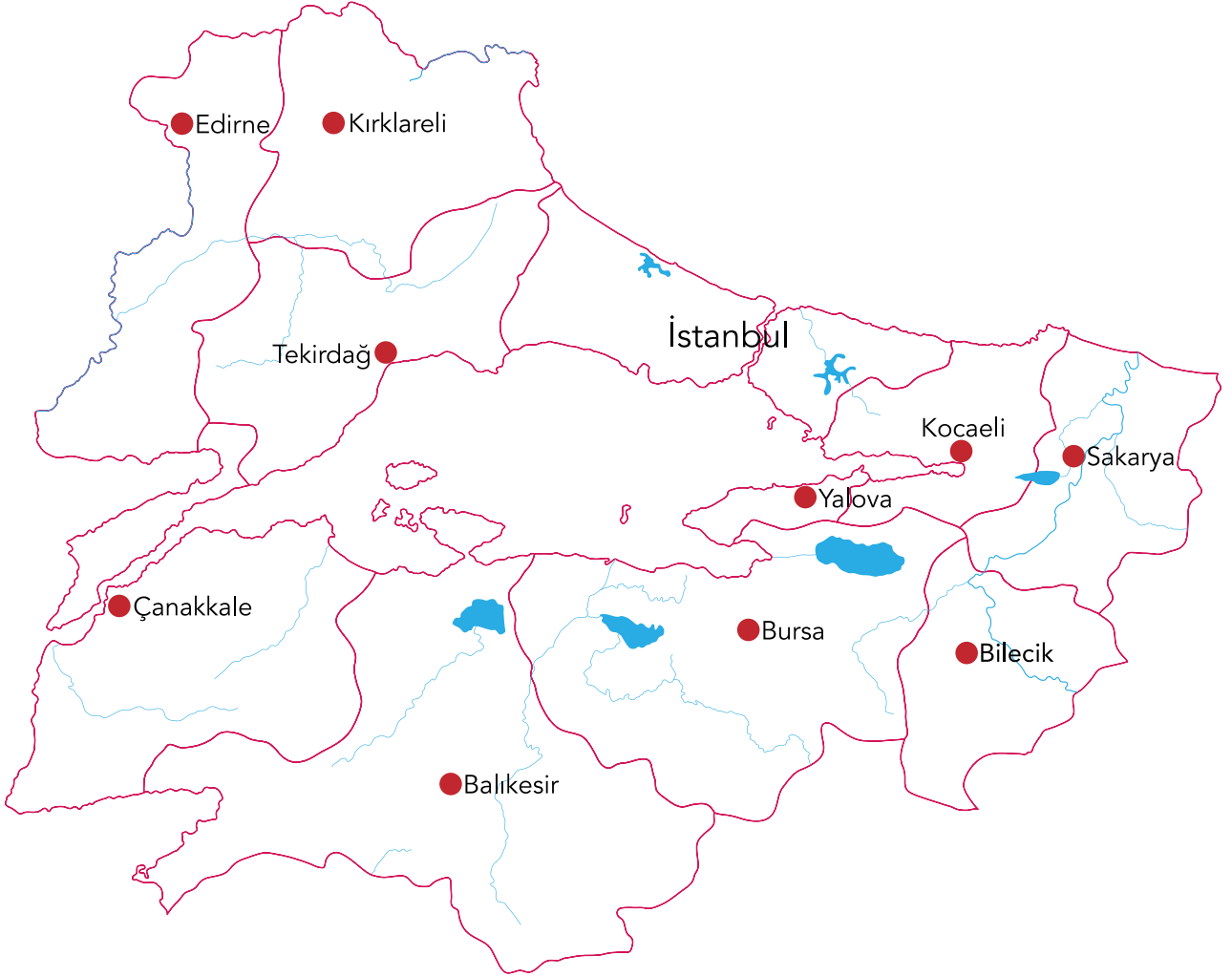
MARMARA TÜRKÜSÜ

Güzel Ülkem

DİNLEMEDEN ÖNCE

Aşağıdaki görseli inceleyiniz. Marmara Bölgesi'nde hangi şehirleri gördüğünüzü anlatınız.

DİNLERKEN

“Marmara Türküsü” adlı şiiri dinleyiniz. Dinlerken bir sonraki sayfada yer alan şiirde boş bırakılan yerleri, şiirde geçen sözcüklerden uygun olanlarını yazarak doldurunuz ve şiiri okuyunuz.

MARMARA TÜRKÜSÜ

Marmara benim .....
Dalgalı deli gönlümdür,
Büyülü mavi gülümdür,
Açmış vatanın dalında.

Karlı ..... sislenmiş,
Kıyılar renk renk süslenmiş,
..... yaslanmış,
Yatar zamanın gönlünde.

Ölmez ..... açar bağı,
Çanakkale'dir yatağı,
Vurulmuş, özler toprağı,
Düşer sancağı elinde.

Kıyısında ..... sulamış,
İstanbul'da gönlü kalmış,
..... kurup da almış,
Dedem tarihin yolunda.

Kiraz bahçesi .....
Uçsuz bucaksız zenginlik,
Karşıda kıyılar silik,
Uyur, ... altında.

Köpük olsam düşsem sana,
Karışıp gitsen .....
Rüyamı taksam rüyana,
Kaybolsam maviliğinde.

Ceyhun Atuf KANSU

Yazdığınız kelimelerin şiirin orijinaliyle uyuşup uyuşmadığını kontrol ediniz.

Marmara benim **gönlümdür**,

Dalgalı deli gönlümdür,

Büyülü mavi gülümdür,

Açmış vatanın dalında.

Karlı **Uludağ** sislenmiş,

Kıyılar renk renk süslenmiş,

Süleymaniye yaslanmış,

Yatar zamanın gönlünde.

Ölmez **güller** açar bağı,

Çanakkale'dir yatağı,

Vurulmuş, özler toprağı,

Düşer sancağı elinde.

Kıyısında **at** sulamış,

İstanbul'da gönlü kalmış,

Kaleler kurup da almış,

Dedem tarihin yolunda.

Kiraz bahçesi **zeytinlik**,

Uçsuz bucaksız zenginlik,

Karşıda kıyılar silik,

Uyur, **güneşin** altında.

Köpük olsam düşsem sana,

Karışıp gitsem **dalgana**,

Rüyamı taksam rüyana,

Kaybolsam maviliğinde.

Ceyhun Atuf KANSU

DİNLEME SONRASI

Dinlediğimi Anlıyorum

Dinlediğiniz şiirle ilgili anlama sorularını cevaplandırınız.

1- Dinlediğiniz şiirin konusunu yazınız.

2- Şiirin ana duygusunu yazınız.

3- Şiirin ilk kıtasında şair, Marmara Denizi'ni neye benzetmiştir?

4- Dedelerimiz geçmişte neler yapmıştır?

5- Üçüncü kıtada nelerden söz ediliyor?

6- Şair, Marmara Denizi ile ilgili neler istemektedir?

7- Size göre şiirin hangi kıtasında şair, Marmara Denizi'ne olan sevgisini daha iyi ifade etmiştir?

ATATÜRK VE NİNE HİKÂYESİ

Mustafa Kemal Atatürk ve
Millî Mücadele

OKUMADAN ÖNCE

K. Atatürk

Atatürk ile ilgili beğendiğiniz bir fotoğrafı sınıfa getiriniz. Arkadaşlarınızla fotoğrafın çekildiği anın canlandırıldığı bir drama çalışması yapınız. Daha sonra yaptığınız çalışma ve Atatürk'le ilgili neler hissettiğinizi anlatınız.

Kelimelerin Anlamları Hakkında Konuşalım

İkişer kişilik gruplar oluşturunuz. Aşağıda verilen kelimelerin anlamları hakkında konuşunuz. Daha sonra defterinize sözlük anlamlarını yazdığınız sözcüklerde ikisini seçerek cümleler yazınız.

Metin içinde geçen kelimeler

☐ kavruk

☐ muhtar

☐ tövbe

☐ paşa

☐ vefalı

Metinle bağlantılı kelimeler

☐ lider

OKUMA SIRASINDA

1. Metni sessiz okuyunuz.
2. Metni okurken not alma stratejisini kullanınız. Paragraflardan ne öğrendiğinizi not alınız.
3. Metni okurken metnin türü hakkında düşününüz.

ATATÜRK VE NİNE HİKÂYESİ

Gazi Çiftliği'nde dolaşıp hava alırken oldukça yaşlı bir kadına rastladık.

Atatürk, attan inerek bu ihtiyar kadının yanına sokuldu.

– Merhaba nine!

Kadın, Ata'nın yüzüne bakarak hafif bir sesle;

– Merhaba, dedi.

– Nereden gelip nereye gidiyorsun? Kadın şöyle bir duraklayıp,

– Neden sordun ki, dedi. Buraların sahibi misin? Yoksa bekçisi mi?

Paşa gülümsedi.

– Ne sahibiyim ne de bekçisiyim nine. Bu topraklar Türk milletinin malıdır. Buranın bekçisi de Türk milletinin kendisidir. Şimdi nereden gelip nereye gittiğini söyleyecek misin? Kadın başını salladı.

– Tabii söyleyeceğim, ben Sincan'ın köylerindenim bey, otun güç bittiği, atın geç yetiştigi kavruk köylerinden birindenim. Bizim muhtar bana bilet aldı trene bindirdi, Ankara'ya geldim.

– Muhtar niçin Ankara'ya ęönderdi seni?

– Gazi Paşa'mızı ęörmem için. Başını pek ağrıttım da... Benim iki oğlum harpte şehit düştü. Rüyalarımaya ęirdi Gazi Paşa. Ben de ęün demeyip muhtara anlatınca, o da bana bilet aliverip buraya ęönderdi. Ankara'ya, ęeceleyin ęelmiřtim.

– Senin Gazi Paşa'dan başka bir işteğin var mı? Kadını birden yüzü sertleşti.

– Tövbe de bey, tövbe de! Daha ne isteyebilirim ki... O bizim vatanımızı kurtardı. Bizi düşmanın elinden kurtardı. şehitlerimizin mezarlarını onlara iğhetmedi, daha ne isteyebilirim ondan? Onun sayesinde şimdi iştediğimiz ęibi yaşıyoruz. Buralara yüzünü bir defa ęörmek, ona "Saç ol Paşam!" demek için ęeldim. Onu ęörmeden ölürsem ęözlerim açık ęidecek. Sen efendi bir adama benziyorsun, bana bir yardım ediver de Gazi Paşa'yı bulacağım yeri deyiver.

Atatürk'ün ęözleri dolu dolu olmuştu, çok duygulandığı her hâlimden belliydi. Bana dönerek:

– Görüyorsun ya Gökçen, işte bu bizim insanımızdır... Benim köylüm, benim vefalı Türk anamdır bu. Attan indim. Yaşlı kadının elini tuttum "Anacığım" dedim, "Sen ęökte aradığını yerde buldun, seni buralara kadar koşturan Gazi Paşa yani Atatürk işte karşında duruyor."

Köylü kadın bu sözleri duyunca şaşkına döndü. Elindeki değneği yere fırlatıp, Atatürk'ün ellerine sarıldı. Görülecek bir manzaraydı bu. İki de ağlıyordu. İki Türk insanı biri kurtarıcı, biri kurtarılan, ana oğul ęibi sarmaş dolaş ağlıyorlardı. Yaşlı kadın belki on defa öptü atanın ellerini. Ata da onun ellerini öptü. Sonra heybesinden küçük bir paket çıkarttı. Daha doğrusu beze sarılmış bir köy peyniri. Bunu Atatürk'e uzattı;

– Tek ineğimin sütünden kendi ellerimle yaptım Gazi Paşa, bunu sana hediye ęetirdim. Seversen ęene yapıp ęetiririm.

Paşa hemen orada bezi açıp peyniri yedi. Çok beğendiğini söyledi. Sonra birlikte köşke kadar ęittik. Oradakilere şu emri verdi:

–Bu anamızı alın burada iki ęün konuk edin. Sonra köyüne ęötürün. Giderken de kendisine benim bütemden üç inek verin, armağanım olsun.

Prof. İlknur ęÜNTÜRKÜN KALIPÇI

OKUDUKTAN SONRA

Okuyorum Anlıyorum

Aşağıdaki soruların cevaplarını boşluklara yazınız.

1- Köyden gelen yaşlı kadın Atatürk'ü görüp ne yapmak istiyordu?

2- Okuduğunuz metni üç ana bölüme bölecek olsaydınız yeni bölümlerin başlıkları neler olurdu?

3- Bu metnde asıl anlatılmak istenenle ilgili neler söylersiniz?

4- Size göre metnin hangi bölümünde Atatürk'ün lider özelliği en güzel şekilde anlatılmıştır?

5- Okuduğunuz metnin hangi kısmı sizi en çok duygulandırdı?

Aşağıdaki görevi tamamlayınız.

Görev Öncesi
Bu görev çalışmasında Atatürk'ün bir anısını araştıracaksınız. Atatürk'ün anılarından birini sınıfa getirip okuyunuz.
Görev Esnası
Okuduğunuz anıyı hazırlıklı bir konuşma yaparak sınıfa anlatınız. Anlattıklarınızla ilgili arkadaşlarınıza sorular sorunuz.
Görev Sonrası
Sorunuzun cevabı hakkında arkadaşlarınızı bilgilendiriniz. En beğendiğiniz cevabı beğenme sebebinizle birlikte açıklayınız.

YAZARLIĞA GİRİŞ

K. Atatürk

Yaratıcı Yazma Çalışması

Okuduğunuz metni şiir türünde yazınız. Yazma çalışması için aşağıdaki adımları takip ediniz.

Aşamalar	Neler Yapılır ?
HAZIRLIK AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazma malzemelerini hazırladınız mı? • Taslak oluşturmaya hazır mısınız?
TASLAK OLUŞTURMA AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Tıpkı metni okurken not alma stratejisini kullandığınız gibi şimdi de kafanızda tasarladıklarınızla tek tek not almalısınız. • Kafanızdaki fikirleri sıraladınız mı? • Bir taslak metin yazmaya başlayabilirsiniz.
GÖZDEN GEÇİRME AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Metnin giriş- gelişme ve sonuç bölümleri ayrı paragraflar olarak ele alınmış mı? • Metni baştan sona okudunuz mu? • Yazdıklarını gözden geçirdiniz mi?
DÜZELTME	<ul style="list-style-type: none"> • Yazdığınız metni yazım ve noktalama açısından gözden geçirmelisiniz. • Yazım hatalarını düzelttiniz mi? • Sayfa düzeniyle ilgili düzeltmeniz gereken bir şey var mı?
SUNUM YAYIMLAMA PAYLAŞIM AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazınızı sınıf arkadaşlarınızla paylaşmaya hazır mısınız?

Metinden öğrendiklerinizden yola çıkarak iki kıtalık şiir yazınız.

MERCİMEK ÇORBASI

Anadolu Mutfağı

OKUMADAN ÖNCE

En sevdiğiniz yemeğin adı nedir?

Bir yemeğin soframıza gelene kadar hangi aşamalardan geçtiğini biliyor musunuz?

Yemek yapmak için ne tür malzemeler gerekir?

Kelimelerin Anlamları Hakkında Konuşalım

Metin içinde geçen kelimeler

☐ aş

☐ zahire

☐ ithal

Metinle bağlantılı kelimeler

☐ erzak

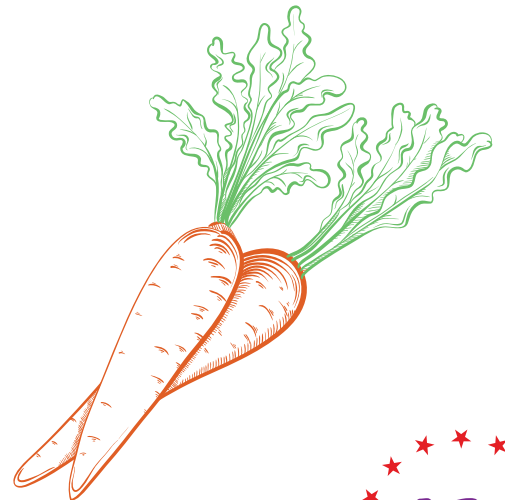
☐ beslenme

OKUMA SIRASINDA

1. Metni sessiz okuyunuz.

2. Metni okurken not alma stratejisini kullanınız. Metinde ne anlatılmaktadır, ilk defa bu metinde öğrendiğiniz kelimeleri not alınız.

MERCİMEK ÇORBASI

Malzemeler (4 - 6 kişilik)

1 bardak yeşil mercimek
8 bardak et suyu
2 adet orta boy soğan
4 kaşık tereyağı
2 kaşık sirke
1 kaşık bal
2 tatlı kaşığı kimyon
1 tatlı kaşığı karabiber
Tuz

Hamur için :

1 bardak un
1 yumurta
Yarım kahve fincanı ılık su
Yarım tatlı kaşığı tuz

Osmanlı mutfağının günümüze kadar gelebilmiş kıdemli çorbalarından biridir mercimek çorbası. O dönemlerde mercimek de ülkemize pek çok zahire (tahıl) gibi Mısır'dan gelirdi. Anadolu ve Rumeli'de de yetişmesine karşın, Mısır mercimeği daha lezzetli olduğu için ithal edilirdi. Belki bu yüzden mercimek ve mercimekten yapılan yemekler; Arapça adlarıyla yani "ades" ve "adesiye aşı" olarak adlandırılırdı. Mercimek çorbası, yeşil mercimek, erişte ya da hamur parçaları ile yapılırdı. Daha sonra hamurların yerini küçük bulgur köfteleri aldı. Günümüzde de genellikle böyle pişiriliyor. Aşağıda mercimek çorbasının hamurla yapılan tarifi verilmektedir:

- 1- Önce hamuru hazırlayın. Unu bir kaba dökün, ortasını havuz yapıp içine yumurtayı, suyu ve tuzu katıp hamuru yoğurun. Ele yapışmayan yumuşak bir hamur elde edince hamuru top haline getirip unlayın. Hamurun üzerini örterek hamuru 20 dakika dinlendirin.
- 2- Derince bir tencerede mercimeği 8 bardak et suyu ile yumuşayincaya kadar yaklaşık 25 dakika haşlayın. Unlanmış zeminde hamuru 25 cm çapında bir pide gibi açın. Ardından bu hamuru 2x2 cm boyutunda küçük karelere bölün. Yumurtalı hamur biraz yapışkan olabilir, bu yüzden hamurla çalışırken ellerinizi devamlı unlayın.
- 3- Mercimek yumuşamaya başlayınca hamur parçalarını tencereye atın. Çorbayı kısık ateşte 15 dakika daha pişirin.
- 4- Mercimek ve hamurlar tencerede kaynarken soğanları yemeklik doğrayın.
- 5- Küçük bir tavada yağı eritip soğanları kavurun. Kavrulan soğanların üzerine kimyonu, kişnişi, sirkeyi, balı ve tuzu ekleyip birkaç kez karıştırdıktan sonra bu karışımı tencereye boşaltın. Çorbayı güzelce karıştırın, 15 dakika kısık ateşte kaynattıktan sonra ocağı kapatın.
- 6- Çorbanın üzerine taze çekilmiş karabiber serpiştirin, tuzunu kontrol edin ve servis kâsesine boşaltın. Bu yoğun çorbaya bir kaşık yoğurt da ekleyebilirsiniz.

Marianna YERASİMOS

OKUDUKTAN SONRA

Okuyorum Anlıyorum

Aşağıdaki soruların cevaplarını boşluklara yazınız.

1- Mercimek neden Mısır'dan getiriliyordu?

2- Bu metni üç ana bölüme ayırmış olsaydınız yeni bölümlerinizin başlıkları neler olurdu?

3- Mercimek çorbası yapılırken kullanılması gereken malzemeleri sıralayınız.

4- Metinde okuduğunuz "mercimek çorbası tarifine" farklı bir malzeme eklemeniz gerekse ne eklemek isterdiniz? Sebebini açıklayınız.

5- Bir yemeğin birçok aşamadan geçerek hazırlandığını öğrenmek size neler hissettirdi?

Aşağıdaki görevi tamamlayınız.

Görev Öncesi

Bu görev çalışmasında Türk mutfağına özgü bir yemeğin nasıl yapıldığını anlatan bir sunu hazırlayacaksınız.

Görev Esnası

Beşer kişilik gruplar oluşturunuz.
Grup olarak bir yemekle ilgili araştırma yapınız.
Sunumunuzu yemeklerle ilgili görsellerle destekleyiniz.

Görev Sonrası

Araştırma sonucunuzu arkadaşlarınızla paylaşınız.
Bu çalışma sonucunda öğrendiğiniz yemeklerin isimlerinin olduğu bir liste hazırlayınız.

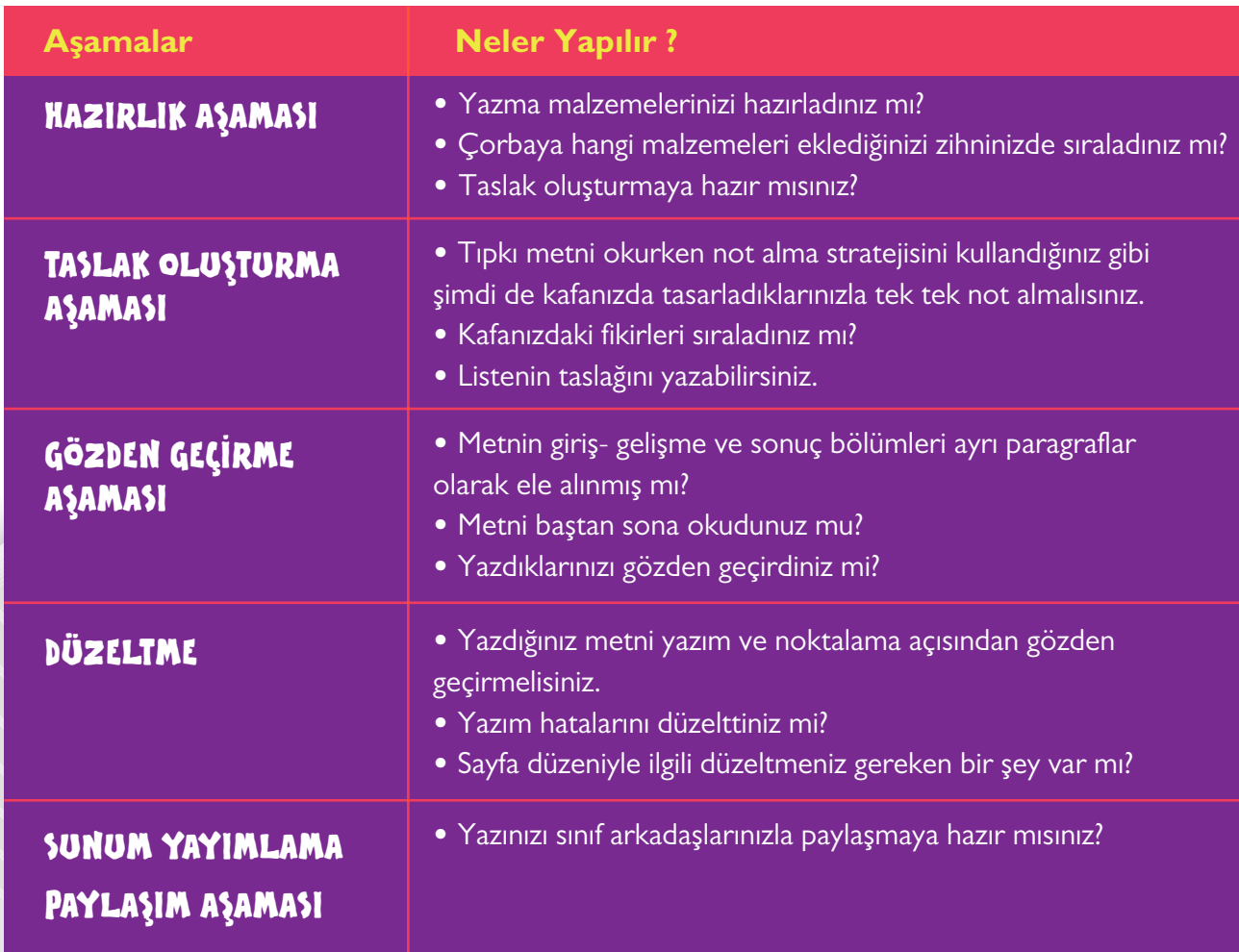
YAZARLIĞA GİRİŞ

Yaratıcı Yazma Çalışması

Metinde anlatılan mercimek çorbasını siz yapmışsınız. Bir arkadaşınıza ikram ettiniz. Arkadaşınız çorbayı çok beğendi ve sizden tarifini istedi. Mercimek çorbasının nasıl yapıldığını arkadaşınıza kendi ifadelerinizle yazarak anlatınız.

Yazma çalışması için 49. sayfadaki tablodaki adımları takip ediniz.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has rounded corners at the bottom. The background behind the paper is dark.

KUŞLARIN GÖÇÜ

Doğada Neler Oluyor?

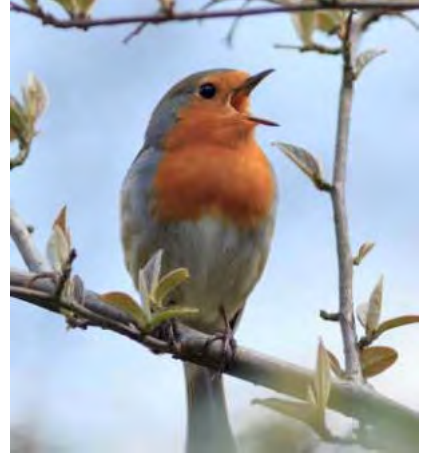

OKUMADAN ÖNCE

Görsellerle İlgili Düşünelim

Aşağıdaki görsellerden hangisi okuyacağınız metinle ilgili olabilir? Tahmininizi defterinize yazınız.

- Doğada hayvanların yaşam koşulları ile ilgili neler biliyorsunuz?
- Görsellerdeki hayvanların nerelerde yaşadığını biliyor musunuz? Arkadaşlarınızla konuşunuz.

Kelimelerin Anlamları Hakkında Konuşalım

Metin içinde geçen kelimeler

- ☐ göç
- ☐ pusula
- ☐ yolculuk

Metinle bağlantılı kelimeler

- ☐ durak
- ☐ yuva

OKUMA SIRASINDA

1. Metni sessiz okuyunuz.
2. Metni okurken metnin alt başlıkların altını çiziniz.
3. Metnin anlaşılmayan bölümleri yeniden okuyabilirsiniz.

KUŞLARIN GÖÇÜ

Bazı kuşların sadece yazın ya da kışın ortaya çıkıp bir yıl sonra geri dönmek üzere yeniden kaybolması ilgi çekicidir. Bu hareket göç olarak bilinir. Göç eden bir kuş, kışın beslenebileceği bir bölge ile yazın yaşayabileceği ideal şartlar sağlayan başka bir bölge arası yolculuk yapar.

Bazı Kuşlar Neden V Şeklinde Sıralanarak Uçarlar?

Kaz gibi bazı kuşlar V şeklinde sıralanarak göç ederler.

Böylelikle tüm kaz sürüsü için enerji tasarrufu sağlanmış olur. Lider kuş havayı yararak uçarken arkasında bir hava

akımı oluşturur. Bu akım arkadaki kuş üzerinde bir çekim gücü

meydana getirir. Tıpkı pervanelerin arkasında oluşan akım gibi bu hava akımının

çekim gücü sıranın en sonundaki kuşun kuyruğuna kadar ulaşır. Böylece lider kuş hariç

gruptaki tüm kuşlar önündeki kuştan yardım almış olur. Liderliği bütün kuşlar sırayla alır,

böylece hiçbir kuş fazla yorulmamış olur.

Kuşlar Uzun Göçlere Nasıl Dayanır?

Kuşlar göç etmeden önce, uzun yolculuklar için vücutlarında, yolculuk boyunca kendilerine yakıt

sağlayacak olan yağ tabakaları oluştururlar. Bu durum kuşun toplam ağırlığını belli bir miktar artırır.

Minik bir yağmur kuşu olan Kara Karınlı Kum Kuşu'nun ağırlığı yolculuğa çıkmadan önce iki katı artar.

Göç eden kuşlar hiç durmaksızın 4000 kilometre uçabilirler.

Bir Kuş Neden Bir Sürüye Katılır?

Kuşlar kendi güvenliklerini sağlamak için sürülere katılırlar. Örneğin Avrupa'da baştankara kuşları farklı türleri ile birlikte uçarlar ve birlikte beslenirler. Sürü, bir ağaçtan bir çalılığa doğru topluca uçarken aynı zamanda Atmaca kuşlarının saldırısından da korunmuş olur. Ayrıca bu kadar çok kuşun birlikte hareket etmesi daha çok yiyecek bulmalarına da yardımcı olur.

Başka Hangi Hayvanlar Göç Eder?

Pek çok hayvan göç eder ve tıpkı kuşlar gibi bu hayvanların da göç etmelerinin nedenleri aynıdır. Kral kelebekler her yıl Kanada'dan Meksika'ya kadar 3000 kilometreden fazla bir mesafeyi uçarak yol alırlar. Kambur Balinalar ise sıcak denizlerdeki yazlık yaşam alanları ile Kuzey Buz Denizi'ndeki kışlık beslenme alanları arasında yıllık yolculuk yaparlar.

Kırlangıçlar ve Ebabiller Nereye Gider?

Ebabil kuşları ile kırlangıçlar yılın büyük bir bölümünde Orta ve Güney Afrika'da böcek yiyerek beslenirler. Fakat kurak mevsimlerde yiyecek daha az olur ve bu yüzden kuşlar Avrupa'ya uçarlar. Bu zamanı böceklerin bol olduğu Avrupa'nın yaz mevsimine denk düşürürler. Kuşlar Afrika'ya geri dönmeden önce burada yavrularını büyötmek için 3 ay kalırlar.

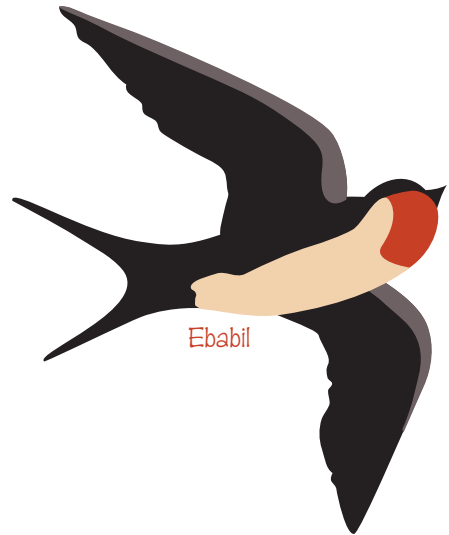

Kırlangıç

Kuşlar Yollarını Nasıl Bulur?

Küçük kuşlar sıcaktan etkilenmemek için geceleyin uçarlar ve yönlerini bulmak için yıldızların pozisyonlarını kullanırlar. Avcı kuşlar gibi büyük kuşlar Güneş'in yeryüzünü ısıtması ile oluşan sıcak hava akımları üzerinde uçarlar. Bu kuşlar, yön bulmak için güneşi ve kara üzerindeki bazı işaretleri kullanarak uçarlar. Posta güvercini gibi kuşlar yönlerini dünyanın manyetik alanını bir tür pusula gibi kullanarak bulurlar.

TÜBİTAK Kuşlar Neden Göç Eder? Bilim Çocuk Dergisi

Ebabil

OKUDUKTAN SONRA

Okuyorum Anlıyorum

Aşağıdaki soruların cevaplarını boşluklara yazınız.

1- Okuduğunuz metinde kuşların göç etmesiyle ilgili hangi bilgiler veriliyor?

2- 1 numaralı kutuya metinde bahsedilen kuşların isimlerinden oluşan bir liste hazırlayınız.
2 numaralı kutuya metinde bahsedilmeyen başka kuşların isimlerinden oluşan bir liste hazırlayınız.

1

2

3- “Kuşların Göçü” adlı metnin yazarı bu metni hangi amaçla yazmış olabilir?

4- Okuduğunuz metinde size ilginç gelen birkaç bilgi gösterebilir misiniz? Neden?

5- Metni okuduktan sonra kuşlarla insanlar arasında benzerlikler ve farklılıklar olabileceğini düşündünüz mü? Düşüncelerinizi yazınız.

Aşağıdaki görevi tamamlayınız.

Görev Öncesi

Bu görev çalışmasında kuşlarla ilgili bir albüm hazırlayacaksınız. Albümde kuşlarla ilgili görsellere ve kuşların özelliklerini anlatan bilgilere yer vereceksiniz.

Görev Esnası

Bu görevde bireysel olarak çalışınız. Albümde en fazla 10 kuş hakkında bilgi vermek yeterli olacaktır. Önce albümünüzde yer alacak kuşların listesini yaparak başlayabilirsiniz. Hazırladığınız albümü sınıf arkadaşlarınıza sununuz.

Görev Sonrası

Sunumlar hakkında arkadaşlarınızla konuşunuz. Kuşlar hakkında yeni öğrendiğiniz bilgileri özetleyiniz. Albümün hazırlık sürecinde neler yaşadığınızı anlatınız.

YAZARLIĞA GİRİŞ

Hikâye Yazalım

Kuşların göçünü leyleğin gözünden hikâye olarak yazınız. Bu hikâyenizi tasarlarken hikâye unsurlarını hatırlayınız.

Sorun

Bir şeyler yolunda değil.
Çözülmesi gereken bir gizem var.

Gelişme

Hikâyenizdeki heyecanı nasıl geliştireceksiniz? Neler oldu?

Çözüm

Sorun nasıl çözülecek?
Hikâyedeki kişiler nasıl mutlu olacak?

Giriş

Ana karakteri tanıtip yer ve zamanı anlatınız.

Sonuç

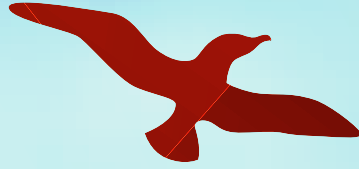
Mutlu bir son oldu mu?
Hikâyedeki kişiler nasıl bir ders çıkardı?

Yazma Çalışması

Yazma çalışması için aşağıdaki adımları takip ediniz.

Aşamalar	Neler Yapılır ?
HAZIRLIK AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazma malzemelerini hazırladınız mı? • Taslak oluşturmaya hazır mısınız?
TASLAK OLUŞTURMA AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Tıpkı metni okurken not alma stratejisini kullandığınız gibi şimdi de kafanızda tasarladıklarınızı tek tek not almalısınız. • Kafanızdaki fikirleri sıraladınız mı? • Bir taslak metin yazmaya başlayabilirsiniz.
GÖZDEN GEÇİRME AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Metnin giriş- gelişme ve sonuç bölümleri ayrı paragraflar olarak ele alınmış mı? • Metni baştan sona okudunuz mu? • Yazdıklarınızı gözden geçirdiniz mi?
DÜZELTME	<ul style="list-style-type: none"> • Yazdığınız metni yazım ve noktalama açısından gözden geçirmelisiniz. • Yazım hatalarını düzelttiniz mi? • Sayfa düzeniyle ilgili düzeltmeniz gereken bir şey var mı?
SUNUM YAYIMLAMA PAYLAŞIM AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazınızı sınıf arkadaşlarınızla paylaşmaya hazır mısınız?

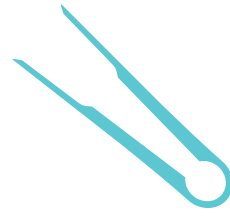
[illegible]

İŞİN PÜF NOKTASI

Geleneksel Sanatımız

DİNLEMEDEN ÖNCE

Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. 1, 2 ve 3 numaralı resimlerdeki eşyalar hangi malzemeden yapılmış olabilir? Arkadaşlarınızla konuşunuz.

Aşağıdaki resimlerde ne yapıldığını anlamaya gayret ediniz. Tahminlerinizi defterinize not ediniz.

DİNLERKEN

“İşin Püf Noktası” adlı metni dinleyiniz. Dinlerken aşağıdaki boş bırakılan yerleri, metinde geçen sözcüklerden uygun olanını yazarak doldurunuz ve metni okuyunuz.

Küçük çırağın ....., kalp atışları hızlandı. Ustasının tabakları
fırından çıkarışını ..... izlemişti. Saniye saniye kaydetmişti aklına. Aynısını
yapacağından hiç kuşkusu yoktu. Geçti fırının karşısına. Demir mengeneyi kızgın fırının
içine dikkatle uzatıp, ... birini tutup kaldırdı. Kor gibi sıcak tabağı
yavaşça fırının dışına aldı.

İŞİN PÜF NOKTASI

Bir cam ustasıyla, çırağının öyküsüdür bu. Şehrin birinde bir cam ustası ve onun da bir çırağı vardı. Zeki, cana yakın, çalışkandı ıracak. Her sabah erkenden dükkânı açar, ustası gelinceye kadar bütün hazırlıkları tamamlardı. Ustası gelince, onun dediklerini saygıyla dinler, bilgisini artırmak için bütün dikkatini kullanırdı. Cam ustası da işini ciddiye alan çırağını sever ona camcılığın tüm inceliklerini öğretmeye çalışırdı. Gel zaman gıt zaman... Küçük ıracak,

-Ben artık usta oldum, diye düşünmeye başladı.

Düşünmekle kalmadı, bilmiş tavırlar takınarak usta olduğunu göstermeye çalıştı. Usta, ondaki bu değişikliğı gördü ama görmemiş gibi davrandı. Ustanın kendini anlamadığını sanan küçük ıracak bir gün yemek sırasında derdini açıkça söyledi:

-Ustam, ben artık kendi dükkânımı açsam diyorum...

Usta, küçük çırağına göz ucuyla şöyle bir baktı.

-Yemeğini ye!

Bir ay geçti aradan. Küçük ıracak, zamanını kollayıp konuyu bir daha açmaya çalıştı:

-Söylemiştim ya ustam, hani ben artık...

Kaşları çatıldı ustanın,

-Olmaz, dedi.

-Niye ustam?"

-Çünkü daha olmadın.

-Oldum ustam. Sayenizdel!

-Peki, dedi.

-Madem öyle diyorsun, görelim bir: Bugün tabakları fırından sen çıkar!

Küçük çırağın gözleri parladı, kalp atışları hızlandı.

Ustasının tabakları fırından çıkarışını kaç kere izlemişti. Saniye saniye kaydetmişti aklına. Aynısını yapacağından hiç kuşkusu yoktu. Geçti fırının karşısına. Demir menşeneyi kızgın fırının içine dikkatle uzatıp, pişen tabaklardan birini tutup kaldırdı. Kor gibi sıcak tabağı yavaşça fırının dışına aldı.

Havada döndürüp, fırının hemen önündeki mermerin üzerine dikkatle bıraktı. Sıcak tabak, mermere değer değmez çıırt diye çatladı. Küçük çırak kıpkırmızı oldu. Utanarak başını önüne eğdi. Cam ustası

-Devam et, dedi.

Küçük çırak hemen toparlandı. Bu kez başaracaktı. Demir mengeneyi yeniden uzattı fırına. Nazikçe tuttuğu tabağı çekip çıkardı. Havada dikkatle döndürdü. Soluğunu tutup kızgın tabağı yavaşça mermerin üzerine bıraktı. Çıırt! Tabak çatladı. Eliyle alına vurdu küçük çırak. Yüzünü kapattı.

-Gözünü aç, dedi usta:

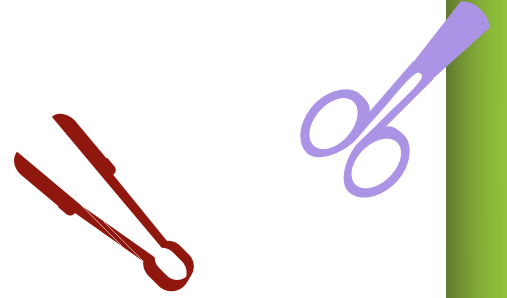
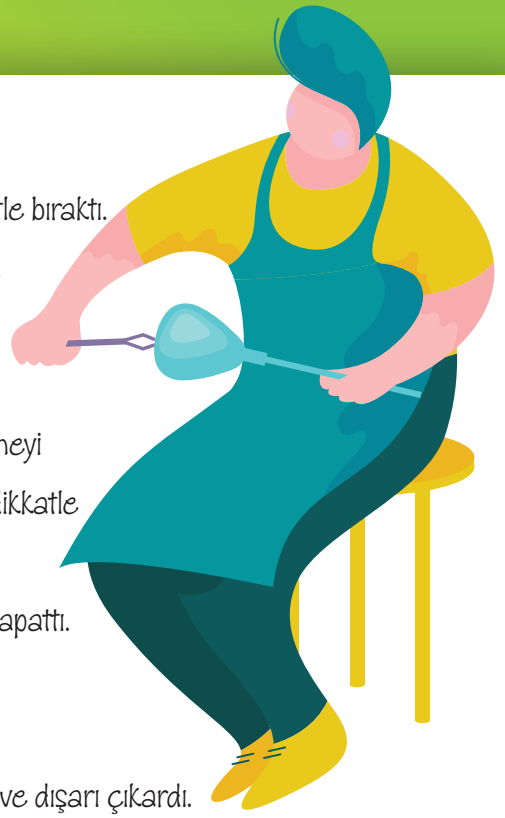
-Gözünü aç da beni dikkatle izle!

Usta fırının başına geçti. Mergeneyi fırının içine uzatıp tabağı tuttu ve dışarı çıkardı. Havada yavaşça döndürdükten sonra ağız hizasına doğru yaklaştırdı. Ve Püff! diye üfledi. Sonra da tabağı yavaşça mermerin üstüne bıraktı. Tabak mermerin üstünde bütün ışıltısıyla parlıyordu. Cam ustası, küçük çırağına döndü o zaman,

-İşte oğul, dedi.

-Bizim zanaatın püf noktası da budur!"

Süleyman BULUT

DİNLEME SONRASI

Dinlediğimi Anlıyorum

Dinlediğiniz hikâyeye ilgili anlama sorularını cevaplandırınız.

1- Dinlediğiniz hikâyeden aklınızda kalanları yazınız.

2- Aşağıdaki boşlukları dinlediğiniz hikâyeye göre doldurunuz.

YER

ZAMAN

ŞAHIS
KADROSU

OLAY

3- “Ustası gelince, onun dediklerini saygıyla dinler, bilgisini artırmak için bütün dikkatini kullanırdı. Cam ustası da işini ciddiye alan çırağını sever ona camcılığın tüm inceliklerini öğretmeye çalışırdı.”

İfadesi ile yazar metindeki karakterlerin hangi özelliğini ön plana çıkarmaya çalışmıştır?

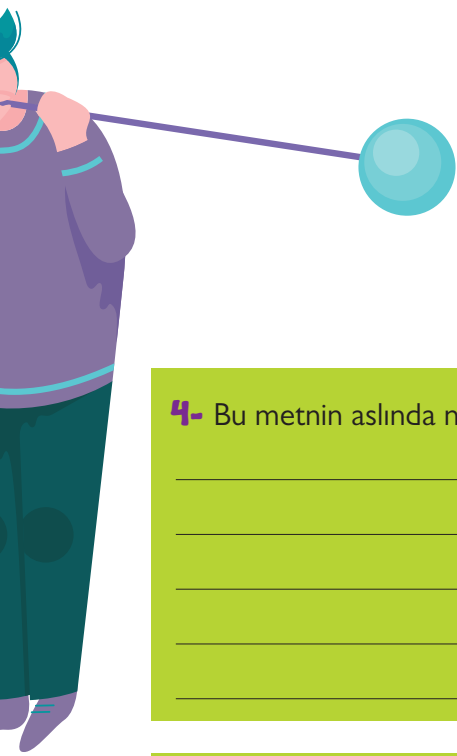

4- Bu metnin aslında ne anlatmak istediği ile ilgili olarak neler düşünüyorsunuz? Yazınız.

5- Okuduğunuz metinde bir cam ustası ile çırağının hikâyesi anlatılmaktadır. Usta ve çırak ilişkisi ile edinilen başka hangi meslekler var? Yazınız.

6- Aşağıda metinde geçen iki ifade verilmiştir. Bu ifadeler ile anlatılmak istenen nedir?

“Çünkü daha olmadın.”

“Bizim zanaatın püf noktası da budur.”

Aşağıdaki görevi yerine getiriniz.

Görev Öncesi

Bu görev çalışmasında ikişer kişilik gruplara ayrılırsınız. Grup arkadaşınızla bir meslek belirleyiniz. Belirlediğiniz bu mesleğe sahip birisi ile röportaj yapacaksınız.

Görev Esnası

Röportaj yapacağınız kişiye o mesleğin püf noktalarını sormayı unutmayınız.
Röportajı kamera veya ses kayıt cihazı ile kaydediniz.

Görev Sonrası

Röportajınızı arkadaşlarınıza izletiniz/dinletiniz. Neler öğrendiğinizi sınıfta konuşunuz.

YAZARLIĞA GİRİŞ

“İşin Püf Noktası” adlı hikâyede işin bir usta ve küçük çırağı arasında geçenler anlatılmaktadır. Aşağıda verilen kelimeleri kullanarak “İşin Püf Noktası” adlı hikâyeye yeni bir son yazınız.

- “Müşteri”
- “Ağabey”
- “Çarşı”
- “Zarf”
- “Üç ay”

Aşamalar	Neler Yapılır ?
HAZIRLIK AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazma malzemelerinizi hazırladınız mı? • Kedinin neler düşündüğünü kafanızda tasarladınız mı? • Taslak oluşturmaya hazır mısınız?
TASLAK OLUŞTURMA AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Tıpkı metni okurken not alma stratejisini kullandığınız gibi şimdi de kafanızda tasarladıklarınızla tek tek not almalısınız. • Kafanızdaki fikirleri sıraladınız mı? • Bir taslak metin yazmaya başlayabilirsiniz.
GÖZDEN GEÇİRME AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Metnin giriş - gelişme ve sonuç bölümleri ayrı paragraflar olarak ele alınmış mı? • Metni baştan sona okudunuz mu? • Yazdıklarınızı gözden geçirdiniz mi?
DÜZELTME	<ul style="list-style-type: none"> • Yazdığınız metni yazım ve noktalama açısından gözden geçirmelisiniz. • Yazım hatalarını düzelttiniz mi? • Sayfa düzeniyle ilgili düzeltmeniz gereken bir şey var mı?
SUNUM YAYIMLAMA PAYLAŞIM AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazınızı sınıf arkadaşlarınızla paylaşmaya hazır mısınız?

Yazınızı aşağıdaki alana yazınız.

NEŞET ERTAŞ

Bir Ozanımızı Tanıyalım

OKUMADAN ÖNCE

Çevrenizde müzikle uğraşan birileri var mı? Bir müzik aleti çalsanız bu hangi çalgı olurdu? Sebebinı anlatınız?

Kelimelerin Anlamları Hakkında Konuşalım

Metin içinde geçen kelimeler

☐ dostluk

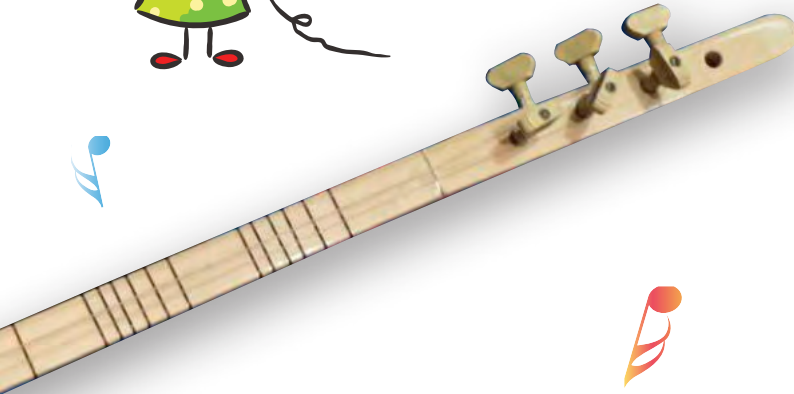
Metinle bağlantılı kelimeler

☐ bağlama

☐ kendini adamak

☐ ozan

☐ virtüöz

OKUMA SIRASINDA

1. Metni sessiz okuyunuz.
2. Metni okurken not alma stratejisini kullanınız.
3. Metinde kimden bahsedilmektedir?
4. Metinde hayat hikâyesi anlatılan kişi hangi sanat dalı ile uğraşmaktadır?
5. Metni okuduktan sonra notlarınızı kontrol ediniz.

NEŞET ERTAŞ

Neşet Ertaş, 1938 yılında Kırşehir'in Çiçekdağı ilçesine bağlı, "Kırtıllar Köyü"nde dünyaya gelmiştir. Babası büyük halk ozanı Muharrem Ertaş, annesi Döne Ertaş' tır. Ailenin ikinci çocuğu olan Neşet Ertaş babasının sanatını devam ettiren tek çocuğudur. 12 yaşındayken annesi Döne vefat etmiştir. İlkokula gittiği yıllarda önce keman çalmaya başlayan Neşet, daha sonra bağlama çalmayı öğrendi. Babası Muharrem Ertaş ile birlikte yörenin düğünlerinde saz ile türküler söylemeye başladı. Neşet, etkilendiği tek kişinin babası Muharrem Ertaş olduğunu söylemektedir. Bu durumu şöyle anlatmaktadır:

-Babamla ben aynı ruhun insanlarıyız.

Neşet Ertaş, okula gidememiştir. Babası ile birlikte Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Kırıkkale, Keskin, Yerköy, Kayseri, Yozgat ve köylerini gezerek düğünlerde saz çalmıştır. Müzik, Neşet'in ve ailesinin yaşamlarının temelini oluşturmaktadır. Hatta tek geçim kaynakları budur. Okula gidemez ama babası hem ustası hem öğretmeni olur. Okuma yazmayı kendi çabasıyla öğrenen Neşet, kendini tamamen saz çalmaya adanmıştır. Neşet Ertaş'ın; çocukluk yıllarında yaşam, sanat, gelenek ve göreneklerle ilgili bilgilerini ve birikimini geliştirdiği yerlerden biri de dost meclislerindeki sohbetlerdir. Özellikle kış gecelerinde bir araya gelen insanların sohbetleri ve anlatılan hikâyeleri ona çok şey kazandırmıştır.

Neşet Ertaş'ın, doğuştan müziğe yetenekli, ekmeğini bu sanattan kazanan ve neredeyse yediden yetmişe herkesin mutlaka bir şeyler çalıp okuduğu, halk arasında "Abdallar" adıyla anılan topluluğa mensup biri olduğu bilinmektedir. Abdallar,

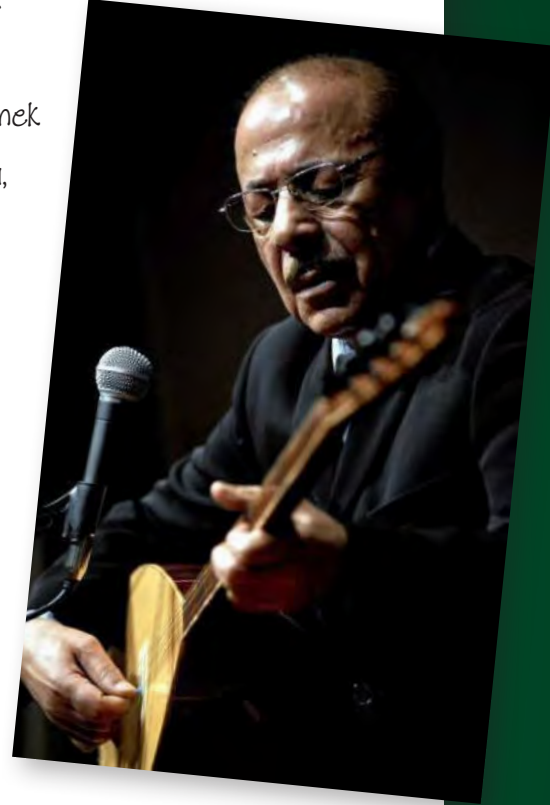
Anadolu'nun zengin müzik kültürünü, sevgi, saygı, barış ve kardeşlik duygusuyla dolu gönülleri ile çağlar boyu yeniden inşa etmişlerdir. Neşet Ertaş'ın kişiliğinin ve sanat gelişiminin biçimlenmesinde "Abdallık" kültürünün payı oldukça fazladır.

Neşet Ertaş, 1950'lerin sonlarına kadar süren, çocukluk ve ilk gençlik yıllarında Kırşehir ve çevresinde düğünlerde saz çalmıştır. Bu dönem, Neşet Ertaş'ın sanatçı kimliğinin temellerinin atıldığı, düğün ortamlarında hayatı, sazi, sözü ve müziği yaşayarak öğrendiği dönemdir. Neşet Ertaş'ın söylediği türküler, başta Kırşehir ve Yozgat köyleri olmak üzere, hemen hemen Orta Anadolu'nun bütün köy ve kasabalarında düğün çalan birinin bilmesi gereken türkülerden ve oyun havalarından ibarettir.

1960'lı yıllarda Neşet Ertaş, şöhreti Türkiye'ye sığmayan bir ozan olmuştur. Özellikle 1965'ten 1975'e kadar hemen hemen bütün Türkiye'de öyle bir Neşet Ertaş rüzgârı eser ki onun gibi saz çalmak ve onun gibi türkü söylemek önlenemez bir şekilde yaygınlaşır. 1978 yılında parmakları felç olan sanatçı, müzisyenlikten başka mesleği olmadığı için işsiz ve parasız kalır. Çareyi 1979'da Almanya'da bulunan kardeşinin yanına gitmekte bulur. Almanya'da tedavi olarak orada yaşamaya başlayan sanatçı çocuklarını da yanına alır. Almanya'da Türklerin yaşadığı yerlerde düğünlerde saz çalıp türkü söyler. Almanya dönemi Neşet Ertaş'ın hayatında ve sanatında çok önemli gelişmelere ve değişimlere sebep olmuştur. Bu dönemde ilimi, bilimi, insan haklarını, eşitliği, barış, dostluk ve kardeşliği öven, insani değerleri içeren pek çok eser üreten ozan, 2000 yılında memleketine dönmüştür. Kendine has üslubu ve tavrıyla birçok konser verip insanların kalbine taht kurmuştur. Uluslararası bir kurum olan UNESCO, Neşet Ertaş'ı "Abdallık Geleneği" dalında 2010 yılında "Yaşayan İnsan Hazinesi" olarak tescil etmiştir. 25 Nisan 2011 tarihinde İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuarı tarafından fahri doktora ödülüne layık görülmüştür. Bağlamadaki tavrı ve türküleri konservatuvarlarda ders olarak okutulmuştur. Bilim ve sanat çevrelerinde "Bozkırın Tezenesi", "Türkü Baba", "Son Abdal" ve "Bağlama Virtüözü" gibi sıfatlarla anılan Neşet Ertaş, 25 Eylül 2012'de vefat etmiştir. Vasiyeti üzerine; babasının ayakları dibine gömülmek isteyen ozan, Kırşehir Bağbaşı Mezarlığına defnedilmiştir. Hayatı ve eserleri Prof. Dr. Erol Parlak ve Bayram Bilge Tokel gibi sanat insanları tarafından farklı kitaplar hâlinde yayımlanmıştır.

Bayram B. TOKEL

OKUDUKTAN SONRA

Okuyorum Anlıyorum

Aşağıdaki soruların cevaplarını boşluklara yazınız.

1- Okuduğunuz metne göre Neşet Ertaş'ın küçük yaşta saz çalmaya başlamasının sebepleri nelerdir? Yazınız.

2- Neşet Ertaş en çok hangi şehirlerde saz çalıp türkü söylemiştir? Bir liste hazırlayınız.

3- Neşet Ertaş, türkülerinde en çok hangi konulara değinmiştir? Yazınız.

4- Bilim ve sanat çevrelerinde, Neşet Ertaş'a "Bozkırın Tezenesi", "Türkü Baba", "Son Abdal" ve "Bağlama Virdiözü" gibi sıfatlar verilmesinin sebepleri neler olabilir? Yazınız.

5- Neşet Ertaş'ın iyi saz çalması ve türkülerindeki düşünceleri onun insanlık ile ilgili düşünceleri hakkında bize nasıl bir ipucu vermektedir?

6- Okuduğunuz metinde hoşunuza gitmeyen bölümler var mı yazınız?

7- Sınıf arkadaşlarınızla birlikte Neşet Ertaş'ın söylediği "Gönül Dağı" ve "Gel Sevelim Sevileni Seveni" adlı türkülerini dinleyiniz. Türkülerin konusunu ve ana duygusunu anlatınız.

Aşağıdaki görevi tamamlayınız.

Görev Öncesi

Üçer kişilik gruplar oluşturunuz. Bu görev çalışmasında iki göreviniz var:
1-Ülkemizde "Yaşayan İnsan Hazinesi" olmanın ölçütleri nelerdir? Açıklayınız.
2-"Yaşayan İnsan Hazinesi" ünvanı almış birini tanıtınız.

Görev Esnası

"Yaşayan İnsan Hazinesi"ni belgesel, çizgi film, sunu, gazete haberi, sinema filmi, şarkı veya röportajlar ile arkadaşlarınıza tanıtınız. Gruplar görevleri ile ilgili sunum yaptıktan sonra "Yaşayan İnsan Hazinesi" ünvanı almış kişilerin ortak özelliklerini tartışınız.

Görev Sonrası

Sunumlar tamamlandıktan sonra sınıf panonuzda "Yaşayan İnsan Hazinesi" köşesi oluşturunuz.

YAZARLIĞA GİRİŞ

Günümüzde yaşayan "İnsan Hazinesi" unvanı almış bir kişiyi belirleyiniz. O kişinin hayatını araştırınız. Bu kişiye bir mektup yazınız. Mektubunuzda onu daha yakından tanımak istediğinizi belirterek ona sorular sorunuz.

Aşamalar	Neler Yapılır ?
HAZIRLIK AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazma malzemelerinizi hazırladınız mı? • Soracağınız soruları düşündünüz mü? • Mektup yazarken nelere dikkat edeceğinizi biliyor musunuz? • Taslak oluşturmaya hazır mısınız?
TASLAK OLUŞTURMA AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Mektupta bahsedeceğiniz konulara karar verdiyseniz taslakta bunları not edebilirsiniz. • Bir taslak metin yazmaya başlayabilirsiniz.
GÖZDEN GEÇİRME AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Mektubun başı, ortası ve sonu farklı paragraflarda ele alınmış mı? • Mektubu baştan sona okudunuz mu? • Yazdıklarınızı gözden geçirdiniz mi?
DÜZELTME	<ul style="list-style-type: none"> • Yazdığınız metni yazım ve noktalama açısından gözden geçirdiniz mi? • Yazım hatalarını düzelttiniz mi? • Sayfa düzeniyle ilgili düzeltmeniz gereken bir şey var mı?
SUNUM YAYIMLAMA PAYLAŞIM AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazdığınız mektubu sınıf arkadaşlarınızla paylaşmaya hazır mısınız?

Yazınızı aşağıdaki alana yazınız.

**ELLERİ KINALI
ÇOCUK**

OKUMADAN ÖNCE

“Elleri Kınalı Çocuk” adlı metinden neler öğrenmeyi umuyorsunuz? Beklentilerinizi defterinize not ediniz. Daha önce “Kına” kelimesini duydunuz mu? Kına gördünüz mü? Cevaplarınızı defterinize not ediniz.

Kelimelerin Anlamları Hakkında Konuşalım

Metin içinde geçen kelimeler

☐

☐ kına

☐ mantar

☐ şifa

Metinle bağlantılı kelimeler

☐

☐ ilaç

OKUMA SIRASINDA

1. Metni sessiz okuyunuz.
2. Metni okurken size ilginç gelen kelime veya cümlelerin altını renkli kalemle çiziniz.
3. Hikâye kiminle ve neyle ilgili?
4. Metin ile ilgili alacağınız kısa notları defterinize yazınız.

ELLERİ KINALI ÇOCUK

Ayşegül bu yaz tatilinde, anne babası ile birlikte dedesinin oturduğu ilçeye gitmiş. Rastlantı bu ya, bir akrabalarının da düğünü varmış. Annesi, Ayşegül'ü düğünden bir gece önce, gelin evinde yapılan kına gecesine götürmüştü. Ayşegül ilk kez böyle bir geceye katıldığı için çok eğlenmişti.

Teyzesi Ayşegül'ün de ellerine ve ayaklarına kına yakmış. Bu iş önce çok hoşuna gitmiş Ayşegül'ün. Ama daha sonra, "Ya çıkmazsa, okulda arkadaşlarım benimle alay ederlerse?" diye

kara kara düşünmeye başlamış. Ayşegül'e katıldığını pek söyleyemeyeceğim. Çünkü Anadolu insanın yaptığı her şeyin altında genellikle bir yarar vardır. Özellikle bitkilerle üretilen birçok şey, yararı doğrulandığı için kullanılmaktadır.

Yıllar önce, kına ile ilgili bir araştırma yapmış ve elleri boyayan bunca bitki varken, neden kınanın seçildiğini araştırmıştım. Sonra öğrendim ki, bütün gün tarlada, bahçede elleriyle, yalınayak çalışan insanlar, el ve ayaklarını deri hastalıklarından, mantarlardan korumak, kesik ve yaraların mikrop kapmasını engellemek için kına yakıyorlarmış. Doktorlar, mantarların nemli ortamda ürediğini ve kınanın eldeki nemi ortadan kaldırdığı için, mantar türü hastalıkların gelişmediğini, eskiden özellikle elleriyle yemek yiyen insanların da tırnakları arasında mikroplar oluşmadığını söylüyor. Özellikle "dermatofit" türü mantarların üremesini kınanın durdurduğu tıpça kanıtlanmış. Tabii, saçta yakılan kınayla, saç renginin değiştirilmesi dışında, yine bit gibi deri parazitlerinin yok edilmesinin amaçlandığını, halk hekimleri denen "şifacılar" söylüyorlar.

Geçmişte, insanlar kendi kendilerinin doktorları oldukları için, kınaya öyle inanmışlar ki, onunla ilgili atasözleri ve deyimler üretmişler: "Analı kuzu kınalı kuzu". İnsanımız için kına faydalı bir bitki. Artık eczanelerde kına ile yapılmış şampuanlar da görüyoruz.

Yalvaç URAL

OKUDUKTAN SONRA

Okuyorum Anlıyorum

Okuma bittikten sonra okumaya başlamadan önce aldığınız notlarınızı metinle karşılaştırınız.

1- Okuduğunuz metne göre Ayşegül'ün eline neden kına yakılmış?

2- Ayşegül kınalı ellerinden neden rahatsız olmuş? Yazınız.

3- Metinde geçen "kına yakmak" ifadesi ne anlama gelmektedir? Sözlükten araştırarak yazınız.

4- Anadolu insanının kına yakma sebepleri nelermiş?

5- “Elleri Kınalı Çocuk” adlı metinde anlatılanlar metnin yazarı ile ilgili bize nasıl bir ipucu vermektedir?

6- Metinde anlatılan bilgilerin hangilerinin kabul edilebilir olduğunu, hangilerinin doğru olamayacağını düşünüyorsunuz? Yazınız.

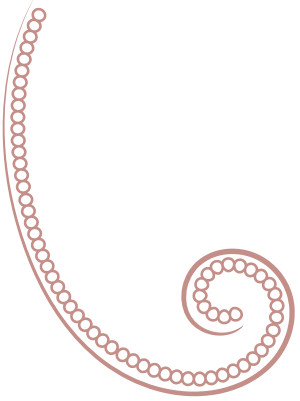
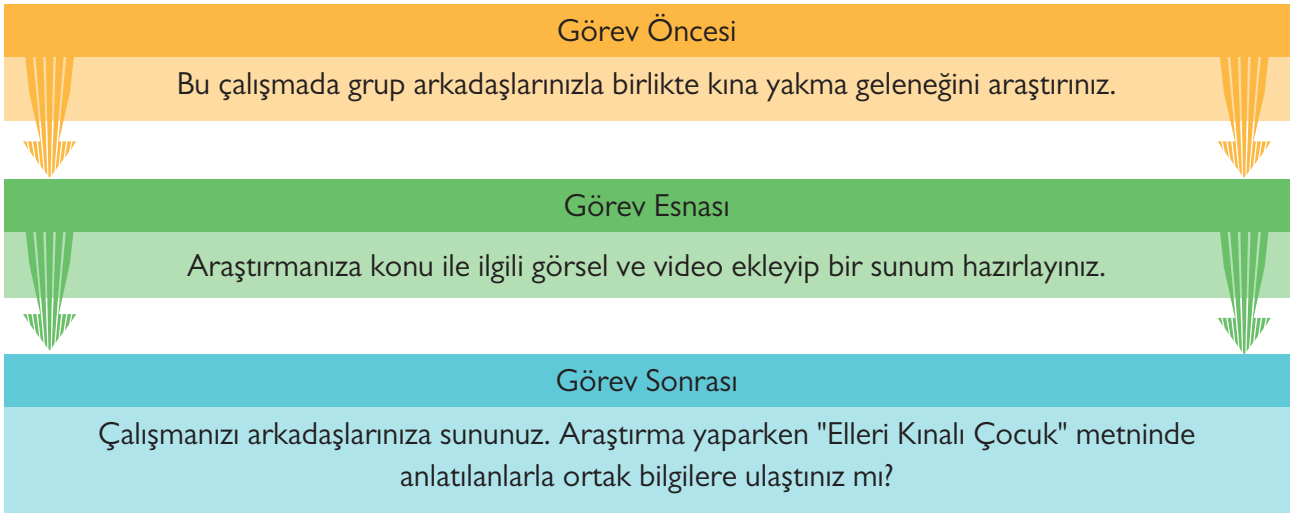

Aşağıdaki görevi tamamlayınız.

YAZARLIĞA GİRİŞ

Bilgilendirici Bir Metin Yazalım

Okuduğunuz metinden bazı bitkilerin iyileştirici etkisinden bahsedilmektedir. Bu konu ve sağlık konusu ile ilgili bir araştırma yapınız.

Aşamalar	Neler Yapılır ?
HAZIRLIK AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazma malzemelerinizi hazırladınız mı? • Hangi kaynaklardan araştırma yapacağınıza karar verdiniz mi? • Taslak oluşturmaya hazır mısınız?
TASLAK OLUŞTURMA AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Araştırma yaparken ulaştığınız bilgileri not alabilirsiniz. • Görsel, tablo, liste kullanacak mısınız? • Bulduğunuz her şeyi sıraladınız mı? • Bir taslak metin yazmaya başlayabilirsiniz.
GÖZDEN GEÇİRME AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Araştırdığınız konu ile ilgili bilgileri düzenli bir şekilde sıraladınız mı? • Farklı özellikleri farklı paragraflarda ele alabilirsiniz. • Metni baştan sona okudunuz mu? • Yazdıklarınızı gözden geçirdiniz mi?
DÜZELTME	<ul style="list-style-type: none"> • Yazdığınız metni yazım ve noktalama açısından gözden geçirdiniz mi? • Yazım hatalarını düzelttiniz mi? • Sayfa düzeniyle ilgili düzeltmeniz gereken bir şey var mı?
SUNUM YAYIMLAMA PAYLAŞIM AŞAMASI	<ul style="list-style-type: none"> • Yazınızı sınıf arkadaşlarınızla paylaşmaya hazır mısınız?

Araştırma sonucunuzu aşağıdaki alana yazınız.

KAYNAKÇA

Al-Taher, A. (2016). *Çok Yaramaz Kedi*. İstanbul: Nar Çocuk Yayınları.

Ballesteros, C N. (2019). *Bavulumdaki Kırk Fincan*. Çev. M. Hendek. İstanbul: Pearson Yayınları.

Bulut, S. (2019). *101 Deyim 101 Öykü İstanbul*: Can Çocuk Yayınları.

Güntürkün Kalıpçı, İ. (2014). *Her Yönüyle İnsan Atatürk*. İstanbul: Epsilon Yayınları.

Moore-Mallinos, J. (2011). *Bende Astım Var*. Çev. Özden Hanoğlu. Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.

Tokel, B.B. (2004). *Neşet Ertaş Kitabı*. Ankara: Akçağ Yayınları.

TÜBİTAK (2015). *Kuşlar Neden Göç Eder? Bilim Çocuk Dergisi*.
Erişim Adresi: <https://services.tubitak.gov.tr/edergi>

Yalvaç URAL, Y. (2019). *Temel Reis İspanağı Yoğurtsuz Yer Çocuklara Denemeler*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Yerasimos, M. (2014) *500 Yıllık Osmanlı Mutfağı*. (13.baskı). İstanbul: Boyut Yayınları.

meb.gov.tr

DİL BECERİLERİMİ GELİŞTİRİYORUM

ТОРАЧ

"Dinleme,
Okuma, Konuşma
ve Yazma"
Etkinlikleri

